

Energirenovering

P1 PROJEKT
GRUPPE B131
BYGGERI & ANLÆG
AARHUS UNIVERSITET
DEN 18. DECEMBER 2014

Titel:

Energirenovering

Projekt:

P1-projekt

Projektperiode:

September 2014 - December 2014

Projektgruppe:

B131

Deltagere:

Adam G. Hansen
Berit Jørgensen
Christoffer Haning
Dorthe Møller
Ejnar V. Jensen
Freja Poulsen
Gerhard Pedersen

Vejledere:

Carsten Henningsen
Lotte Dalgaard

Synopsis:

Synopsis

Oplagstal: 10

Sidetal: 80

Appendiks: 3

Afsluttet 18-12-2014

Forord

Denne rapport er udarbejdet af en gruppe studerende på 1. semester på Byggeri og Anlægsuddannelsen ved Aalborg Universitet. *Byggeboom i Aalborg* er det overordnede tema for projektet.

Fra projektkataloget er der valgt projektet *Energirenovering*, som lægger op til at belyse andre sider af et byggeboom. Projektet omfatter en kontekstuel vinkel og en teknisk vinkel. Den tekniske del belyser faglighederne energi og indeklima samt konstruktion. Den kontekstuelle del af rapporten behandler ...

Forudsætningerne for at læse rapporten er et vist kendskab til ...

Der rettes stor tak til vejlederne ... for inspirerende vejledning og konstruktiv kritik. Endvidere rettes en stor tak til ...

Læsevejledning

Der vil igennem rapporten fremtræde kildehenvisninger, og disse vil være samlet i en kildeliste bagerst i rapporten. Der er i rapporten anvendt kildehenvisning efter Harvardmetoden, så i teksten refereres en kilde med [Efternavn, År]. Denne henvisning fører til kildelisten, hvor bøger er angivet med forfatter, titel, udgave og forlag, mens Internetsider er angivet med forfatter, titel og dato. Figurer og tabeller er nummereret i henhold til kapitel, dvs. den første figur i kapitel 7 har nummer 7.1, den anden, nummer 7.2 osv. Forklarende tekst til figurer og tabeller findes under de givne figurer og tabeller.

Adam G. Hansen

Berit Jørgensen

Christoffer Haning

Dorthe Møller

Ejnar V. Jensen

Freja Poulsen

Gerhard Pedersen

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1	Indledning	1
Kapitel 2	Projektbeskrivelse	3
2.1	Problemanalyse	3
2.2	Problemformulering	3
2.3	Projektafgrænsning	3
2.4	Metode	3
Kapitel 3	Kravspekifikation	5
3.1	Indledning	5
3.2	Versionshistorik	5
3.3	Systembeskrivelse	6
3.3.1	Aktør beskrivelse	6
3.4	Funktionelle krav	7
3.4.1	Use Case Diagram	7
3.4.2	Use Case 1 - Start sorteringscyklus	8
3.4.3	Use Case 2 - Sortering af Langerhanske Øer	9
3.4.4	Use Case 3 - Stop sorteringscyklus	10
3.4.5	Use Case 4 - Indstillinger	11
3.4.6	Use Case 5 - Data logging	12
3.5	Ikke funktionelle krav	13
3.5.1	Kvalitetskrav	13
3.5.2	Hardware	14
3.5.3	Software	14
3.5.4	GUI - Mockup	15
3.6	Projektafgrænsning	16
3.7	Samarbejdspartner	16
Kapitel 4	Accepttest	17
4.1	Versionshistorik	17
4.2	Indledning	18
4.3	Accepttest af funktionelle krav	18
4.3.1	Use Case 1: Påfyldning af celler	18
4.3.2	Use Case 2: Sortering af langerhanske øer	20
4.3.3	Use Case 3: Stop sorteringscyklus	21
4.3.4	Use Case 4: Indstillinger	23
4.3.5	Use Cases 5: Data logging	24
4.4	Accepttest af ikke funktionelle krav	26
4.4.1	Hardware	32
Appendiks A	Casehus	35

Indledning

1

I takt med den teknologiske udvikling og stigende velstand stilles der til stadighed stigende krav til komfort, arbejdsmiljø og sundhed. Dette afspejler sig i udpræget grad i bygningssektoren, hvor revolutionerende metoder og tankegange vinder frem og sætter en høj standard for nutidens energieffektive bygninger. Det er også nødvendigt, hvis energiforbruget i sektoren, der tegner sig for massive 40 % af EU's samlede energiforbrug, skal reduceres.

En oplagt mulighed er derfor at energirenovere den eksisterende bygningsmasse og bringe det op til gældende byggestandard. Det er netop målsætningen med regeringens Strategi for Energirenovering af Bygninger [?].

Projektbeskrivelse 2

Projektforslaget lægger op til at belyse effekterne af energirenovering samt hvordan barrierne overvindes ved brug af virkemidler.

I det følgende reflekteres der over emnerne i problemanalysen. Problemformuleringen indrammer herefter projektet inden det konkretiseres i afgrænsningen. Endelig beskrives de metoder, som søges anvendt.

2.1 Problemanalyse

2.2 Problemformulering

I den kontekstuelle del søges følgende spørgsmål besvaret.

I den tekniske del søges følgende energi- og konstruktionsmæssige spørgsmål besvaret.

2.3 Projektafgrænsning

2.4 Metode

Kravspecifikation 3

3.1 Indledning

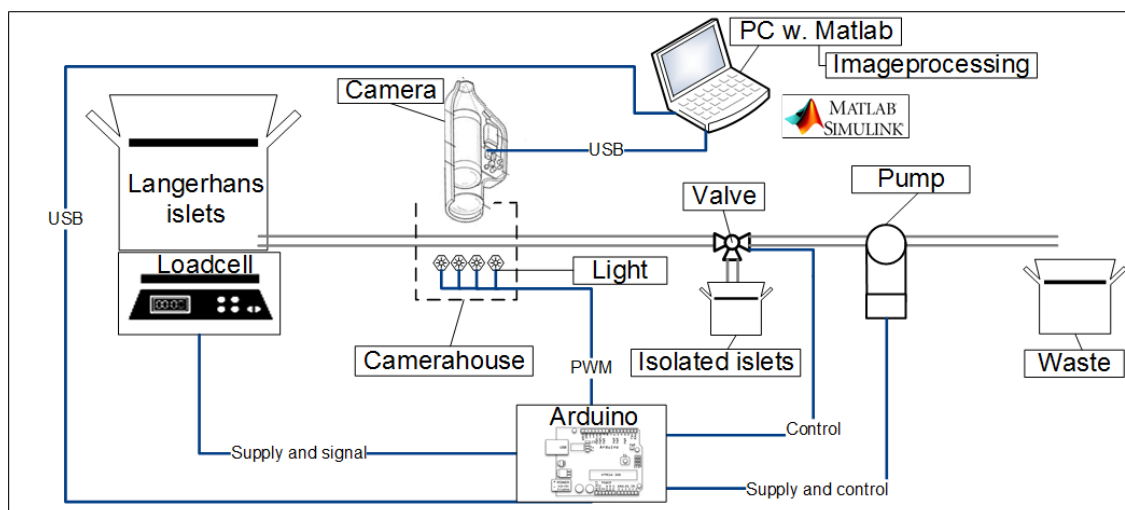
Dette dokument indeholder kravspecifikationen for The Cell Collector(omtales herefter som systemet). Dokumentet er udarbejdet i samarbejde med kunden(Søren Gregersen) og specificerer kundens kvalitetskrav, samt funktionelle og ikke funktionelle krav. Der er sammen med kunden udarbejdet en accepttest, som har til formål at teste de specificerede krav i kravspecifikation.

3.2 Versionshistorik

Tabel...

3.3 Systembeskrivelse

Formålet med projektet er at udvikle et system til isolation af insulin producerende celler (Langerhanske Øer). Mange farmaceutiske virksomheder og forskningsafdelinger udfører forsøg på disse øer fra bl.a. rotter. Processen med isolering af Langerhanske øer startes ved operativt at fjerne pancreas, hvorefter vævet opløses vha. enzymet kollagenase. Når vævet er opløst fortyndes det yderligere inden det hældes i petriskåle. Øerne bliver herefter manuelt isoleret vha. mikroskop og diverse præcisions redskaber. Denne proces er både besværlig og tidskrævende. Formålet med projektet er derfor, at udvikle en ny metode til isolation af cellerne. Systemet skal indeholde en beholder til opløsningen med langerhanske øer. Denne opløsning skal føres ud gennem en tynd slange(<0,5mm) forbi et kamera, hvor der ved hjælp af Matlab skal udføres billedprocessering. Billedebehandlingen skal genkende, hvornår der er en langerhanske ø. Derefter skal systemet frasortere denne, ved et ventil system der åbner på det rigtige tidspunkt. Til at skabe flowet i slangerne anvendes en pumpe. Et krav til pumpen er at den skal være nænsom ved celleopløsningen, da de langerhanske øer er meget skrøbelige. En automatiseret løsning af sorteringsprocessen kan bidrage med reducere omkostningerne, give en mere ensartet sortering samt sikre dokumentation af de sorterede øer. Systemet kan fra et kommercielt synspunkt bidrage til basal forskning og til screening af nye medicinske præparater.

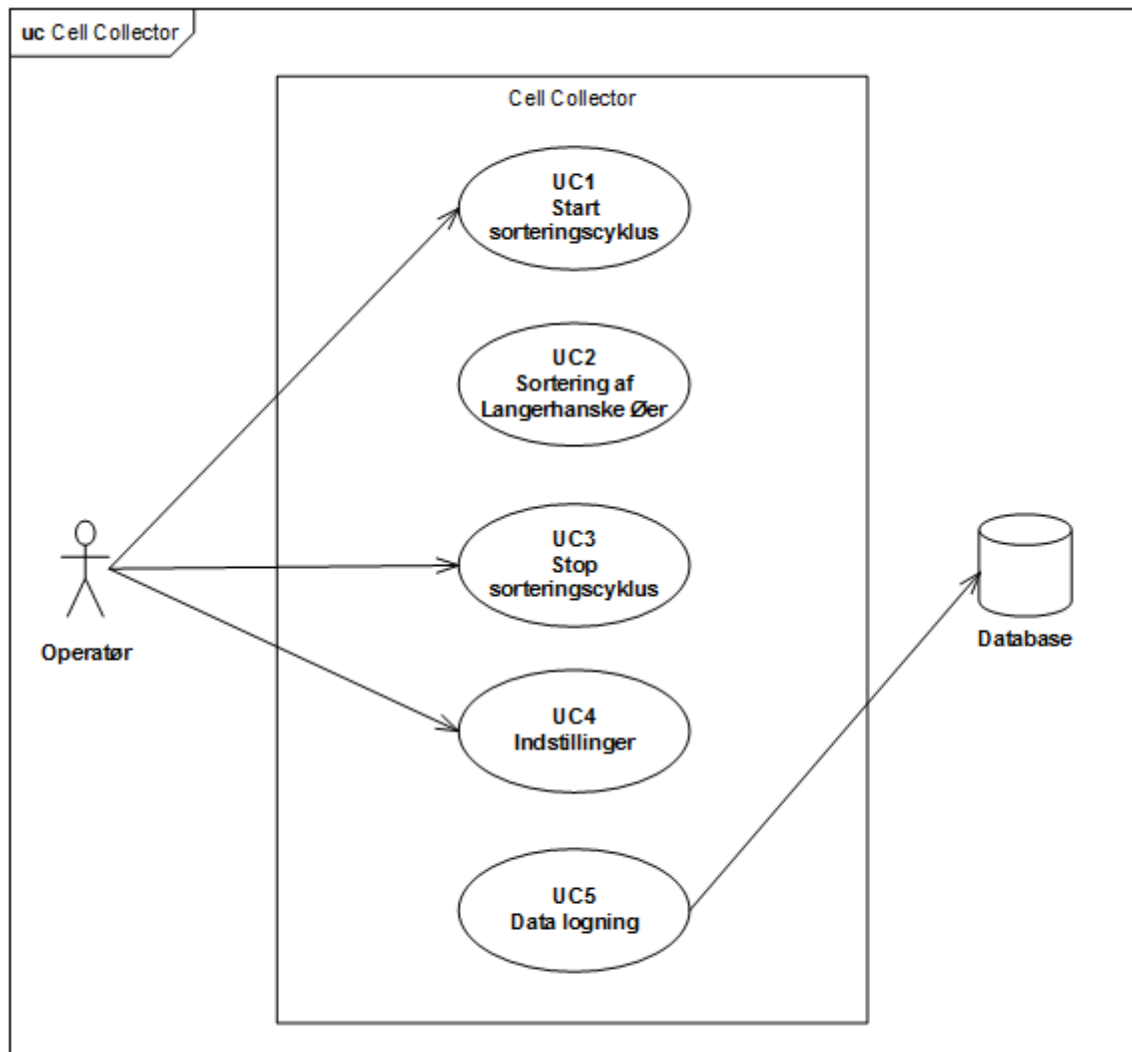
Figur 3.1. Figuren viser den overordnede opbygning af systemet, som beskrevet under systembeskrivelsen

3.3.1 Aktør beskrivelse

Systemets primære aktør er operatøren, som står for påfyldning af celler, start og stop af sorteringsprocessen. Operatøren har mulighed for at interagere med systemet via en grafisk brugergrænseflade. Systemets sekundære aktør er PC'ens filsystem, hvor der løbende gemmes en log over sorteringsprocessen.

3.4 Funktionelle krav

3.4.1 Use Case Diagram

Figur 3.2. Use Case diagram for The Cell Collector

3.4.2 Use Case 1 - Start sorteringscyklus

Mål	Start sorteringscyklus
Initiering	Use casen initieres af operatøren
Aktør	Operatør
Startbetingelser	The Cell Collector programmet er startet på computeren
Slutbetingelser ved succes	Systemet starter med sorteringen af Langerhanske øer
Slutbetingelser ved undtagelse	N/A
Normalforløb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Operatør fylder celleopløsningsbeholderen 2. Celleopløsningsbeholderen er fyldt 3. Operatør starter sorteringscyklus ved at klikke på [Start] [Undtagelse 1: Wastebeholder er fyldt] 4. Systemet initialiserer Arduinoen [Undtagelse 2: Ingen forbindelse til Arduino] 5. Systemet kontrollerer celleopløsningsbeholderen 6. Systemet initialiserer kameraet [Undtagelse 3: Kameraet initialiserer ikke] 7. Systemet tænder for kamera lyset 8. Systemet tænder for pumpen
Undtagelser	<p>[Undtagelse 1: Wastebeholder er fyldt]</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systembesked: Tøm venligst Wastebeholder før start 2. Operatøren trykker "OK" 3. Systemet fortsætter opstartprocessen <p>[Undtagelse 2: Ingen forbindelse til Arduino]</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systembesked: Ingen forbindelse til Arduino, Tjek forbindelser. <p>[Undtagelse 3: Kameraet initialiseres ikke]</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. System fejlmeddelse: Kameraet er ikke initialiseret: 2. Genstart initialisering af Kameraet

3.4.3 Use Case 2 - Sortering af Langerhanske Øer

Mål	Sortere Langerhanske Øer
Initiering	Use casen initieres af [UC 1: Startsorteringscyklus]
Aktør	N/A
Startbetingelser	Systemet er startet og sorteringscyklussen er i gang
Slutbetingelser ved succes	Systemet har isoleret en Langerhansk ø og ventilen er lukket
Slutbetingelser ved undtagelse	
Normalforløb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kameraet detekterer en Langerhansk ø 2. Arduino sender signal til ventilen om åbning 3. Ventilen åbner 4. Arduino sender signal til ventilen om lukning 5. Ventilen lukker
Undtagelser	

3.4.4 Use Case 3 - Stop sorteringscyklus

Mål	Stop sorteringscyklus
Initiering	Use casen initieres af operatøren
Aktør	Operatør
Startbetingelser	[UC 2: Sortering af Langerhanske Øer] er startet
Slutbetingelser ved succes	[UC 2: Sortering af Langerhanske Øer] er stoppet
Slutbetingelser ved undtagelse	N/A
Normalforløb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Operatør stopper sorteringscyklussen ved at trykke på [Stop] [Undtagelse 1: Tom celleopløsningsbeholder] 2. Systemet slukker for pumpen 3. Systemet slukker for kameraet 4. Systemet slukker for kamera lyset 5. Systemet slukker for Arduino
Undtagelser	<p>[Undtagelse 1: Tom celleopløsningsbeholder]</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systemet slukker for pumpen 2. Systemet slukker for kameraet 3. Systemet slukker for kamera lyset 4. Systemet slukker for Arduino

3.4.5 Use Case 4 - Indstillinger

Mål	Ændre systemets indstillinger
Initiering	Use casen initieres af operatør
Aktør	Operatør
Startbetingelser	[UC 2: Sortering af Langerhanske Øer] er endnu ikke startet
Slutbetingelser ved succes	Systemets indstillinger er ændret
Slutbetingelser ved undtagelse	Systemets indstillinger er uændret
Normalforløb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Operatøren klikker på [Indstillinger] 2. Et nyt vindue åbner med systemets indstillinger. 3. Operatøren vælger de ønskede indstillinger, og trykker [Gem indstillinger] [Undtagelse 1: Operatøren klikker [Annuller]] 4. Systemets indstillinger gemmes.
Undtagelser	<p>[Undtagelse 1: Operatøren klikker "Annuller"]</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systemet lukker Indstillingsvinduet og indstillingerne er uændret.

3.4.6 Use Case 5 - Data logging

Mål	Logning af ddata
Initiering	Use casen initieres af systemet ved [UC 3: Stop sorteringcyklus]
Aktør	Database
Startbetingelser	[UC 2: Sortering af Langerhanske Øer] er stoppet
Slutbetingelser ved succes	Systemet har gemt fil med data for sorteringen
Slutbetingelser ved undtagelse	
Normalforløb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systemet gemmer en fil i formatet .csv med følgende værdier: Tid og Dato 2. Systemet informerer brugeren om at filen er gemt
Undtagelser	

3.5 Ikke funktionelle krav

3.5.1 Kvalitetskrav

Systemet har følgende krav fra kunden

Nr	Krav	Beskrivelse	Kommentar
1	Hastighed	Hastigheden på systemet skal være højere end 30 øer sorteret pr. minut	
2	Renhed	<p>2.1 mere end 90 % af de isolerede øer skal være faktiske øer (Sandt pos: > 90 %)</p> <p>2.2 der skal være mindre end 5 % af de isolerede øer, der ikke er øer (Falsk pos: < 5 %)</p> <p>2.3 der skal være mindre end 5 % af øerne i opløsningen der ikke er blevet isoleret (Falsk neg: < 5 %)</p>	<p>Dokumentation af renhed:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Subjektiv vurdering af erfaren ø-plukker. 2. Opmåling v.hj.a. digital billedbehandlingssoftware (ref 1). 3. Funktionstests i laboratoriet (ref 1 og 2).
3	Isoleringsgrad	Over 90 % af det oprindelige antal, skal være isoleret	$\frac{\text{Antal isolerede}}{\text{Total antal opløsning}} * 100$
4	Genkendelsesgrad	Over 90 % af det oprindelige antal, skal være isoleret	$\frac{\text{Visionsgenkendte}}{\text{Total antal opløsning}} * 100$
5	Ø/Cellestørrelse (µm)	Systemet skal kunne sortere øer, der har en størrelse mellem 100 µm og 300 µm	
6	Datalogning	Systemet skal kunne logge informationer omkring opløsningens øer, både størrelse og form	
7	Rensning	Systemet skal kunne lave en automatisk rensning af rør mm.	
8	Køling	Systemet skal kunne køle opløsningens væsken.	

3.5.2 Hardware

Microcontroller

1. Atmega328p (Arduino)

Pumpe

1. Pumpe flow: $< 50 \text{ ml} / \text{min}$
2. Størrelse på studserne skal kunne tilpasses slangerne

Slanger

1. Slangerne skal have en indre diameter $> 300 \mu\text{m}$
2. Kameraet skal kunne detektere langerhanske øer igennem slangen, evt. vha. glasrør

Beholdere

1. Celleopløsningsbeholder skal have størrelse $> 250 \text{ mL}$
2. Wastebeholder skal have en størrelse dobbelt så stor som celleopløsningsbeholderen:
 $> 500 \text{ mL}$

Ventil

1. 3-vejs, dvs. 1 tilgang og kobling mellem 2 udgange
2. Studserne skal kunne tilpasses slangerne
3. Skal være til væske
4. Lukke og åbne tid skal være $> 50 \text{ ms}$

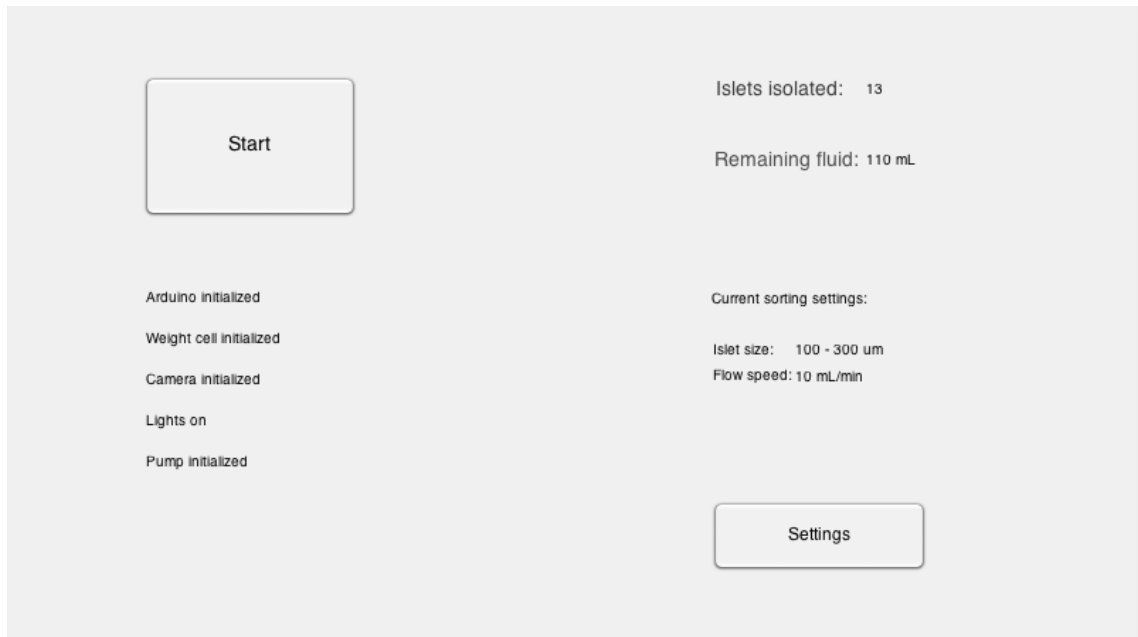
3.5.3 Software

Dataformat og struktur

1. CSV format med kommasepareret delimiter.
2. Filnavn: Dato og starttidspunkt for sorteringscyklus.
3. Header indeholdende opsætningsindstillinger.
4. Filen er opbygget med følgende kolonner:
  - a) Tidsstempel i formatet DD-MM-YYYY-hh:mm:ss
  - b) Ø størrelse

3.5.4 GUI - Mockup

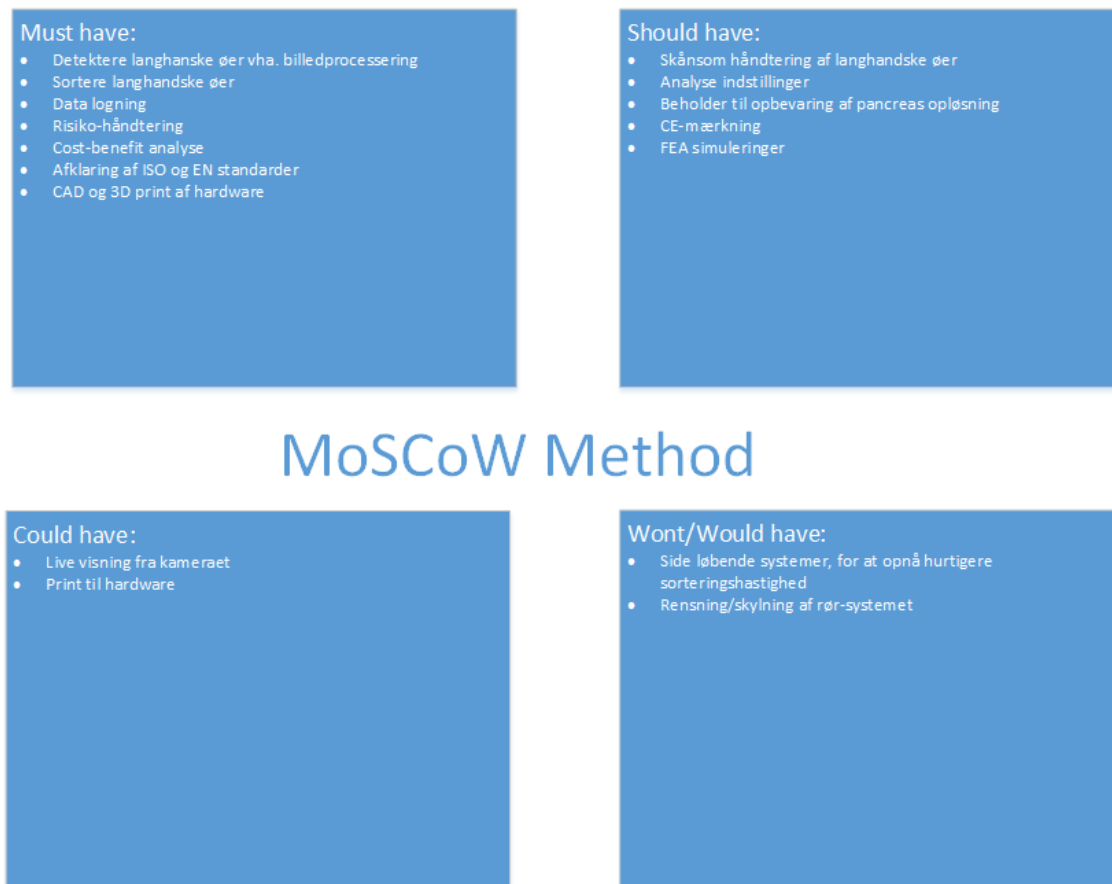
Mockup af GUI

Figur 3.3. Mockup af GUI

3.6 Projektafgrænsning

Til at afgrænse kravene i projektet er der anvendt MoSCoW metoden. Denne metode er brugt for at give en struktureret oversigt over hvilke krav der er vigtigst at få opfyldt inden for tidsrammen og hvilke der evt. kan implementeres senere hvis tiden er til det.

Figur 3.4. MoSCoW

3.7 Samarbejdspartner

Gruppens kunde er Søren Gregersen, overlæge på Medicinsk Endokrinologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital. Det er i samarbejde med ham at projektet er blevet specificeret, samt hvilke krav der er til den endelige prototype. Samuel Alberg Thrysøe er gruppens projektvejleder. Der afholdes ugentligt et vejledermøde, hvor gruppen giver status på projektet og hvor der diskuteres forskellige problemstillinger. Simon Vammen Grønbæk og Karl Johan Schmidt fungerer som projektets review gruppe. Der holdes møde hver anden uge omhandlende aftalt dagsorden. Formålet med review gruppen er at få konstruktiv feedback på evt. rettelser, opbygning af rapport og generel forståelse.

Accepttest 4

4.1 Versionshistorik

Dato	Version	Punktnr	Beskrivelse	Initialer
19\09 2015	0.1		Dokument sendt til review	AE og AT
19\09 2015	0.2		Rettelser fra reviewmøde og Latex layout	AE og AT

4.2 Indledning

Dette dokument indeholder accepttesten for the Cell Collector(omtales herefter som systemet). Formålet med dokumentet er at sikre at alle krav til produktet er opfyldt, i henhold til kravspecifikationen.

4.3 Accepttest af funktionelle krav

4.3.1 Use Case 1: Påfyldning af celler

Krav nr.	Handling	Forventet resultat	Test-metode	Resultat	✓\-	Initialer og dato
1.1	Operator fylder celle-opløsnings-beholderen		Celle-opløsnings-beholderen fyldes med væske			
1.2	Celle-opløsnings-beholderen er fyldt		??			
1.3	Operator starter sorterings-cyklus ved at klikke på [Start]	Opstarts processen i gang sættes, observeres	Knappen [Start] trykkes.			
1.4	Systemet initialiserer Arduinoen	Arduino initialiseret signal modtages og gives til UI	Det observeres på GUI'en at Arduinoen er initialiseret.			
1.5	Systemet kontrollerer celle-opløsnings-beholderen	Kontrol vægten returnerer en høj spænding for fyldt celle-opløsnings-beholder.	Spændingen måles med multimeter.			

¹ 1.6	Systemet initialiserer kameraet	Kamera Initialiseret signal modtages og gives til UI	Det observeres på GUI'en at kameraet er initialiseret.			
Undtagelse 1	1. Waste-beholderen er fyldt	System-besked: Tøm waste-beholderen	Der startes 2 sorterings-cyklusser. Resultatet observeres på GUI.			
Undtagelse 1	2 & 3 Operatør trykker [OK] ²	Systemet fortsætter opstart-processen	Knappen [OK] trykkes			
Undtagelse 2	Forbindelsen til Arduino frakobles	System-besked: Ingen forbindelse til Arduino, kontroller forbindelser	USB kablet til Arduinoen frakobles. Resultatet observeres på GUI.			
Undtagelse 3	1. Kameraet initialiseres ikke	System-besked: Kameraet er ikke initialiseret.	Kameraets forbindelse frakobles. Resultatet observeres på GUI.			
Undtagelse 3	2.Genstart initialiseringen af Kameraet	Feedback fra kameraet om initialisering start.	Kameraet kobles til PC igen. Resultatet observeres på GUI.			

¹fixme Note: bør overskrifterne ikke starte sammen med den nye side?

²fixme Note: er det ok denne måde med at teste to punkter på en gang?

4.3.2 Use Case 2: Sortering af langerhanske øer

Krav nr.	Handling	Forventet resultat	Test-metode	Resultat	✓\-	Initialer og dato
2.1	Kameraet detekterer en Langerhansk ø.	Tælleren for antal sorterede øer stiger	Sorteringscyklussen er startet. Den Langerhanske ø simuleres vha. simuleringsvæske. Resultatet observeres på GUI.			
2.2	Arduino sender signal til ventilen om åbning.	Udgang til ventilen er høj	Pin D7 måles vha. multimeter.			
2.3	Ventilen åbner	Ventilen er åben	Observeres ved at se på ventilen.			
2.4	Arduino sender signal til ventilen om lukning.	Udgang til ventilen er lav	Pin D7 måles vha. multimeter.			
2.5	Ventilen lukker.	Ventilen er lukket	Observeres ved at se på ventilen.			

4.3.3 Use Case 3: Stop sorteringscyklus

Krav nr.	Handling	Forventet resultat	Test-metode	Resultat	✓\-	Initialer og dato
3.1	Operatør stopper sorteringscyklussen ved at trykke på [Stop]	Sorteringscyklus stopper	En sorteringscyklus er i gang. Knap [Stop] trykkes. Resultatet observeres på GUI.			
3.2	Systemet slukker for pumpen	Flowet i slangen stopper	Observeres ved at se på flowet i slangen			
3.3	Systemet slukker for kameraet	Kameraets sluk signal modtages og gives til UI	Det observeres på GUI'en at kameraet er slukket.			
3.4	Systemet slukker for kamera lyset	Lyset slukker	Kamera lyset observeres			
3.5	Systemet slukker for arduinoen	Arduino sluk signal modtages og gives til UI	Det observeres på GUI'en at Arduinoen er slukket.			

Undtagelse 1	1. Celleopløsningsbeholderen løber tør for væske	Sorteringscyklussen stopper	En sorteringscyklus er i gang. Sorteringscyklussen forsættes indtil celleopløsningsbeholderen løber tør for væske. Resultatet observeres på GUI.			
Undtagelse 1	2. Systemet slukker for pumpen	Flowet i slangen stopper	Observeres ved at se på flowet i slangen			
Undtagelse 1	3. Systemet slukker for kameraet	Kameraets sluk signal modtages og gives til UI	Det observeres på GUI'en at kameraet er slukket.			
Undtagelse 1	4. Systemet slukker for kamera lyset	Lyset slukker	Kamera lyset observeres			
Undtagelse 1	5. Systemet slukker for arduinoen	Arduino sluk signal modtages og gives til UI	Det observeres på GUI'en at Arduinoen er slukket.			

4.3.4 Use Case 4: Indstillinger

Krav nr.	Handling	Forventet resultat	Test-metode	Resultat	✓\-	Initialer og dato
4.1	Operatøren klikker på [Indstillinger].	Et nyt vindue åbner med systemets indstillinger.	Knappen [Indstillinger] trykkes.			
4.2 & 4.3 ³	Arduino sender signal til ventilen om åbning.	Udgang til ventilen er høj	Pin D7 måles vha. multimeter.			
Undtagelse 1	Operatøren klikker [Annuller].	Indstillingsvinduet lukkes og systemets indstillinger er uændret.	Knappen [Annuller] trykkes. Det verificeres at indstillingerne er uændret ved at åbne Indstillinger igen. ⁴			

³fixme Note: er det ok?⁴fixme Note: bør denne uddybes?

4.3.5 Use Cases 5: Data logging

Krav nr.	Handling	Forventet resultat	Test-metode	Resultat	✓\-	Initialer og dato
5.1	Systemet gemmer en fil i formatet .csv med følgende værdier: 1.Tid og Dato 2.Indstillings-værdier 3.Antal sorterede celler 4.Størrelser for celler	Filen er gemt i databasen med de specificerede værdier.	En ny sorterings-cyklus startes (UC 1), hvorefter sorterings-cyklussen stoppes (UC 3), ved tryk på [Start/-Stop]. Den gemte fil inspiceres ved hjælp af texteditor (Notepad, textEdit eller lignende). 5			
5.2	Systemet informerer operatøren om at filen er gemt.	Der vises besked til operatøren.	En ny sorterings-cyklus startes (UC 1), hvorefter sorterings-cyklussen stoppes (UC 3), ved tryk på [Start/-Stop]. Observer GUI.			

---

⁵fixme Note: jeg synes vi skal have navne på usecaserne ind også?

4.4 Accepttest af ikke funktionelle krav

Krav nr.	Kvalitetskrav	Forventet resultat	Test-metode	Resultat	✓\-	Initialer og dato
1	Hastigheden på systemet skal være højere end 30 øer sorteret pr. minut	Normalforløbet ved en sorteringscyklus følges ⁶ , hvor ved der måles med et stopur. Stopuret stoppes efter sorteringsprocessen er færdig, derefter regnes hastighed ud ved $\frac{\text{Antaler}}{\text{minutter}}$ FiXme Note: hmm	Når sorteringcyklussen er færdig er $\frac{\text{Antaler}}{\text{minutter}} > 30$			

⁶fixme Note: indsæt ref til UC

2	1 Mere end 90% af de isolerede øer skal være faktiske øer (Sandt pos: > 90%)	Normalforløbet ved en sorteringscyklus følges. Efter endt cyklus, skal en kyndig person tælle antallet af faktiske øer. Dette holdes op i mod antallet af isoleret øer.	Når sorteringcyklussen er færdig er $\frac{\text{antaltalkeer}}{\text{antalisoleret}} * 100 \Rightarrow 90$.		
2	2 Der skal være mindre end 5% af de isolerede øer, der ikke er øer (Falsk pos: < 5%)	Normalforløbet ved en sorteringscyklus følges. Efter endt cyklus, skal en kyndig person tælle antallet af faktiske øer. Dette holdes op i mod antallet af isoleret øer.	Når sorteringcyklussen er færdig er $\frac{\text{antaltalkeer}}{\text{antalisoleret}} * 100 \Rightarrow 95$.		

2	<p>3 Der skal være mindre end 5% af øerne i opløsningen der ikke er blevet isoleret (Falsk neg: < 5%)</p>	<p>Normalforløbet ved en sorteringscyklus følges. Efter endt cyklus, skal en kyndig person tælle antallet af øer der er isoleret og antallet af øer i waste beholde-</p> <p>ren.</p>	<p>Når sortering-cyklussen er færdig er</p> $\frac{\text{antaltal} \text{teer} \text{waste}}{\text{antaltal} \text{te} \text{isoleret}} * 100 \Rightarrow 95$ <p>.</p>			
---	--	--	--	--	--	--

3	over 90% af det oprindelige antal, skal være isoleret.	<p>En opløsning med et kendt antal øer benyttes. Hvor efter normalforløbet ved en sorteringscyklus følges. Efter endt cyklus, skal en kyndig person tælle antallet af øer der er isoleret. Dette antal holdes op i mod antallet af øer i opløsningen fra start.</p>	<p>Når sorteringcyklussen er færdig er</p> $\frac{\text{antaltal i opløsningen fra start}}{\text{antaltal i isolerede}} * 100 \Rightarrow 90$ <p>.</p>			
---	--	---	--	--	--	--

4	over 90% af det oprindelige antal, skal være genkendt	En opløsning med et kendt antal øer benyttes. Hvor efter normalforløbet ved en sorteringscyklus følges. Efter færdig endt cyklus, holdes antal af detekteres op i mod det oprindelige antal af øer fra starten.	Når sorteringcyklussen er færdig er	$\frac{\text{antaldetektereter}}{\text{antaloprindeligeer}} * 100 \Rightarrow 90$		
---	---	---	-------------------------------------	---	--	--

5	Systemet skal kunne sortere øer, der har en størrelse mellem 100 μm og 300 μm	En opløsning med en østørrelse på 100 μm og 300 μm benyttes Hvor efter normalforløbet ved en sorteringscyklus følges. Efter færdig endt cyklus, skal en kyndig person tælle antallet af øer der er isoleret. Dette holdes op i mod antallet af øer i opløsningen fra start.	Begge ø størrelser er isoleret			
6	Systemet skal kunne give informationer omkring opløsningens øer, både størrelse og form.	Normalforløbet ved en sorteringscyklus følges.	Efter endt cyklus, skal data filen kontrolleres om den har de specificerede værdier.			

4.4.1 Hardware

Krav nr.	Handling	Forventet resultat	Test-metode	Resultat	✓\-	Initialer og dato
7.2.1	Micro-controller type: Atmega328p	Atmega328p	Visuel inspektion af microcontrolleren.			
7.2.2.1	Pumpe flow	< 50ml /min	Observeres ved at måle antal mL / min ⁷			
7.2.2.2	Studse størrelse	Indre diameter > 300 µm	⁸			
7.2.3.1	Slange	Indre diameter > 300 µm	Dimensionerne på slangen kontrolleres via datablad ⁹			
7.2.3.2	Kamera detektion igennem slange	Kameraet kan detekterer langerhansk ø gennem slangen	?? ¹⁰			
7.2.4.1	Celleopløsnings-beholder har størrelse > 250 mL	Celleopløsnings-beholderen er > 250 mL	Testes ved at fylde 250 mL væske i celleopløsnings-beholderen			

⁷fixme Note: skal vel beskrives mere?⁸fixme Note: mangler⁹fixme Note: toft: jeg vil mene de skal måles med et skydelærred?¹⁰fixme Note: testes med vores simuleringsvæske?

7.2.4.2	Waste-beholder er dobbelt så stor som celleopløsnings-beholder: > 500 mL	Waste-beholder er > 500 mL	Testes ved at fylde 500 mL væske i waste-beholderen.			
7.2.5.1	3 vejs ventil	Ventilen har 1 tilgang og 2 udgange	Ventilen observeres			
7.2.5.2	Studse størrelse	Matcher slangens størrelse	¹¹			
7.2.5.3	Ventilen er til væske	Ventilen er bygget til væske	Datablad ¹²			
7.2.5.4	Åben/Lukketid	< 50 ms	Datablad ¹³			

---

¹¹fixme Note: kan vel måles igen med skydelærred (digitalt)

¹²fixme Note: der er vel næsten ikke andre muligheder?, men er det o.k?

¹³fixme Note: der er vel næsten ikke andre muligheder?, men er det o.k?

Klimaaftaler 5

I de senere år er klarheden om klimaproblemerne vokset i det meste af verden. Klimaet står derfor højt på den internationale politiske dagsorden. Der er opstillet nogle klare aftaler indenfor klimaområdet både globalt og internationalt. Landene forpligter sig til at følge forskellige mål indenfor nedbringning af CO₂.

Den første globale miljøkonference fandt sted i Stockholm i 1972. Her blev miljøet for første gang sat på dagsordenen, men modsætningerne mellem miljø og udvikling trådte tydeligt frem og ulandene og ilandene kunne ikke opnå enighed. Først tyve år senere forsøgte FN igen. Denne gang i Rio de Janeiro i 1992. Konferencen førte til en aftale om begrænsning af den globale udledning af drivhusgasser. Aftalen blev i sin tid underskrevet af 183 nationer, men er i dag oppe på 194 medlemslande.

Den nok mest kendte aftale om at beskytte jordens klima er Kyoto-aftalen, hvilken der vil blive redegjort for i det følgende.

5.1 Kyoto-aftalen

Kyoto-aftalen blev indgået den 11. december 1997 i Kyoto, Japan. Aftalen indebærer, at de globale udslip af drivhusgasser skal reduceres med 5,2 % i forhold til 1990-niveau frem til perioden 2008–2012. Protokollen indebærer bl.a., at EU skal reducere sine udslip med 8 %, USA med 7 %, og Japan med 6 %, mens det for Rusland, Kina og Indien er 0 %. Traktaten tilladte stigninger på 8 % for Australien og 10 % for Island.

Kyoto-aftalen trådte i kraft, da Rusland ratificerede aftalen. I november/december 2005 afholdtes den første konference mellem Kyoto-aftalens parter (COPMOP1) i Montreal i Canada. Samtidig fortsatte forhandlinger med de lande, der har valgt at gå udenfor Kyoto-aftalen. USA er det land, der udleder flest drivhusgasser, og netop USA har afvist at deltage i Kyoto-samarbejdet. Indien er heller ikke med i samarbejdet. Kina er på grund af sin status som udviklingsland ikke bundet til at reducere sin udledning af drivhusgas på trods af, at landet mængdemæssigt har den største udledning i verden. I 2008, har 183 lande ratificeret protokollen.

Kyoto-protokollen er en protokol til FN's rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC eller FCCC), en international miljø-traktat produceret på De Forenede Nations Konference om Miljø og Udvikling (UNCED), uformelt kaldet Earth Summit, der blev afholdt i Rio de Janeiro, Brasilien, 3-14 juni 1992. Traktaten har til formål at opnå "en stabilisering af koncentrationerne af drivhusgasser i atmosfæren på et niveau, som kan forhindre farlig menneskeskabt påvirkning af klimasystemet.". Kyoto-protokollen fastlægger juridisk bindende forpligtelser til reduktion af seks drivhusgasser (kuldioxid,

Metan, lattergas, svovlhexafluorid, hydrofluorcarboner og perfluorcarboner) produceret af UNFCCC-tilsluttede nationer, såvel som generelle forpligtelser for alle medlemslande.

5.1.1 Kvoter

Kyoto-protokollen omfatter defineret "fleksible mekanismer" som emissionshandel, Clean Development Mechanism og Joint Implementation, der tillader UNFCCC-lande til at opfylde deres forpligtelser ved at købe emissionsreduktioner fra andre steder, gennem finansielle udvekslinger, f.eks. projekter, som mindsker emissioner i ikke-UNFCCC-lande, fra andre UNFCCC-lande eller fra UNFCCC-lande med overskydende kvoter. I praksis betyder dette, at ikke-UNFCCC-økonomier ingen restriktioner har, men har økonomiske incitamenter til at udvikle reduktioner af drivhusgasemissioner ved at modtage "Carbon Credits", som dernæst kan sælges til UNFCCC-købere, og derved fremme bæredygtig udvikling.

Dertil kommer, at de fleksible mekanismer tillader UNFCCC-lande lande med effektive, lave DHG-emitterende industrier, og høje gældende miljøstandarder at købe kulstoftilgodehavender på verdensmarkedet i stedet for at reducere udledningen af drivhusgasser på hjemmemarkedet. UNFCCC-lande vil typisk ønske at erhverve Carbon Credits så billigt som muligt, mens ikke-UNFCCC-lande ønsker at maksimere værdien af kulstoftilgodehavender genereret fra deres hjemlige Greenhouse Gas Projects.

5.1.2 Kritik af aftalen

Der er blevet kritiseret at lande som Indien, Brasilien og Kina (med Kina som største udleder af CO₂ i 2010) slet ikke er forpligtet af protokollen. Dette skyldes at de tilbage ved vedtagelsen i 1997 ikke blev anset for industrilande men derimod U-lande. Det er her diskuteret om dette er et tidssvarende syn i dag, men landene har ikke vist nogen interesse i at lade sig forpligte. Et andet eksempel på kritik er udsagnet om, at de enkelte lande prøver at undgå regelsættet, ved at fjerne deres CO₂ udslip ved at flytte det til fattige lande, eller køber kvoter af de fattige lande så der reelt set ikke sker en udvikling der vil påvirke verdensklimate i en positiv retning.

En anden kritik er at f.eks. Maersk ikke bliver talt med i Danmarks regnskab da det ses som skibsfart, der ikke kun gavner Danmark.

5.2 Ny global aftale

På COP17 i Durban i 2011 enedes parterne om, at man i 2015 skal vedtage en ny global klimaafale med reduktionsforpligtelser for alle parter med ikrafttrædelse senest i 2020. Denne aftale skal have form af en protokol, et andet retligt instrument eller et "agreed outcome with legal force under the Convention applicable to all Parties".

På COP18 i Doha i 2012 fik man vedtaget et arbejdsprogram for forhandlingerne af denne aftale frem mod 2015. Dette arbejdsprogram blev yderligere konkretiseret på COP19 i Warszawa i 2013, hvor man bl.a. enedes om, hvornår i processen frem mod 2015 parterne bør fremlægge deres bidrag til en ny aftale.

5.2.1 Forpligtelser

Et af de store spørgsmål ved udformningen af en global klimaaftale, er hvordan Klimakonventionens principper om "fælles men differentieret ansvar" (Common But Differentiated Responsibility - CBDR) og "respektive kapaciteter" (Respective Capacities - RC), skal anvendes i en aftale. Herudover skal man blive enige om, hvordan reduktionsindsatser for alle parter ("applicable to all") skal forstås. Ulandene er i klimaforhandlingerne meget optagede af, at ilandene som følge af historisk ansvar for udledninger af drivhusgasser må gå forrest.

Ulandene har endvidere argumenteret for, at da forhandlingerne om en global klimaaftale er nedsat under Klimakonventionen, skal konventionens principper om CBDR, RC og "equity" (lige adgang til bæredygtig udvikling for alle parter) udgøre hjørnestenene i en fremtidig aftale. Ilandene, herunder EU, har heroverfor anført, at man ikke er ude på at ændre Klimakonventionens principper samt at mandatet fra COP17 fastslår, at en ny aftale skal indeholde reduktionsforpligtelser for alle parter. EU og Danmark ønsker, at Konventionens principper i en ny aftale fortolkes på en dynamisk måde, der afspejler parternes nutidige formåen og ikke et verdensbillede anno 1992.

Et kompromis kan blive, at en global klimaaftale vil indeholde et spektrum af differentierede forpligtelser ("spectrum of commitments"). Dette spektrum skal tage højde for parternes nuværende formåen og nationale omstændigheder, og ikke kun skele til parametre så som historisk ansvar for klimaforandringerne. Under en sådan model vil de rigeste lande fortsat skulle gå forrest og bære en stor del af ansvaret for at reducere udledningen af drivhusgasser.

Alle parter skal dog som udgangspunkt forpligte sig i et givet omfang, også de store vækstøkonomier, som står for en stigende andel af den nuværende udledning af drivhusgasser. Endvidere bør en global aftale udfærdiges så tilpas fleksibel, at det er muligt at justere parternes reduktionsforpligtelser hen ad vejen uden at skulle genforhandle selve aftalen. Derved kan undgås, at man i en ny aftale fastlåser reduktionsindsatsen på et niveau, der er utilstrækkeligt ift. at nå målsætningen om at holde den globale temperaturstigning på under 2 grader.

Parterne er enige om, at parternes bidrag til en ny aftale skal fastsættes nationalt ("nationally determined"). Det betyder konkret, at parterne selv fastlægger de målsætninger, de forventer at kunne bidrage med i en ny aftale. Danmark og EU ønsker derfor, at en ny aftale indeholder et robust rapporteringsregime for måling, rapportering og verificering af parternes bidrag, så det derved sikres, at disse er reelle og tilstrækkeligt ambitiøse.

5.2.2 Forhandlingerne efter COP19

På trods af at forhandlingerne om en ny global klimaaftale i 2013 generelt var konstruktive og mere konkrete end i 2012, så afslørede COP19 i Warszawa en grundlæggende uenighed om, hvorvidt mandatet fra COP17 i Durban skal forstås sådan, at alle parter skal påtage sig juridisk bindende mål ("commitments") i en ny klimaaftale. En række ulande søgte på COP19 vedholdende at genintroducere den skarpe opdeling ("firewall") mellem i- og ulande, som med mandatet fra COP17 blev nedbrudt.

Efter lange forhandlinger lykkedes det parterne at nå et til et kompromis, hvor man i

beslutningsteksten fra COP19 om en køreplan frem til 2015 enedes om at erstatte ordet "commitments" med "contributions". Samtidig undlod man bevidst at tage stilling til bidragenes juridiske status. Spørgsmålet om, hvilke parter, der skal påtage sig juridiske forpligtelser blev dermed sparket til hjørne. Parterne opfordredes til "i god tid" inden COP21 i Paris - i første kvartal af 2015 for de parter, "der er klar hertil" – at fremlægge bidrag til en ny aftale i form af reduktionstilsagn. Herudover enedes parterne, om, at man på COP20 i Lima i december 2014 skal identificere den information ("up front information"), som parterne skal fremlægge sammen med disse bidrag for derved at skabe mere klarhed om disses reelle betydning for parternes udledninger.

Screening af virkemidler 6

På trods af at der renoveres meget af den eksisterende bygningsmasse, så kniber det ofte med at få foretaget oplagte energirenoveringer i samme ombæring. I det følgende vil der blive foretaget en screening af potentielle virkemidler, som kan fremme energirenovering og energieffektivisering i øvrigt. I fokus er:

- Økonomi/tilskud
- Lovgivning
- Informationsindsats
- Individuel måling

De tre første punkter er universelle virkemidler, men perspektiveres til energirenovering. Det sidste punkt relaterer sig til energieffektivisering i en bredere kontekst. Det betragtes dog stadig som et virkemiddel, idet det er beviseligt, at overgang fra kollektiv til individuel afregning af forbrugsposter (el, vand og varme) medfører energibesparelser [?].

Rettelser

Note: bør overskrifterne ikke starte sammen med den nye side?	19
Note: er det ok denne måde med at teste to punkter på en gang?	19
Note: er det ok?	23
Note: bør denne uddybes?	23
Note: jeg synes vi skal have navne på usecaserne ind også?	24
Note: indsæt ref til UC	26
Note: hmm	26
Note: skal vel beskrives mere?	32
Note: mangler	32
Note: toft: jeg vil mene de skal måles med et skydelærred?	32
Note: testes med vores simuleringsvæske?	32
Note: kan vel måles igen med skydelærred (digitalt)	33
Note: der er vel næsten ikke andre muligheder?, men er det o.k?	33
Note: der er vel næsten ikke andre muligheder?, men er det o.k?	33

Casehus A
